

עוררדין בריטי במדיקרב אבק בנשמה

עולים

הצד השני של המטבע

שעה שחתונות הפספורט החלו לובשות מימדים של מגיפה ישראלית חדשה (ראה עמודים 13-15), נתגלה עתה הצד השני של מטבע הנישואים של בנות ישראל ל- בעיות עם משפחתן. כולם התנגדו לכך. רזים. על סיפון האניה תיאודור הרצל, הגיעו השבוע שתי ישראליות שנישאו לזרים לפני שנה.

באותם הימים הביטו בעין רעה על גני שואים מעין אלה. סיפרה רבקה צ'רצ'יל (38), לשעבר רבקה ברזילי מחיפה: "היו לי חתונה עם משפחתי. כולם התנגדו לכך. אבל האהבה היתה חזקה מדי והיא שניצחה." אהבתה של רבקה ברזילי, חברית מלידה היתה נתונה לסמל בצבא הבריטי, ששרת בסרפנד בשנת 1937. הסמל, ג'וסף צ'רצ'יל, קרוב בחוק מאד של ראש הממשלה הבריטי המפורסם, שהגיע עם אשתו ושלשת ילדיו ארצה, במסגרת עלייתה של קבוצת עולים אנגלו-סכסיים, לא היה מוכן להרבות דברים. חברו למסע, רוברט מוריסון, אף הוא לשעבר חייל בצבא הוד-מלכותו, ששרת בארץ-ישראל, ראל, היה שתקן כמותו. לעומת זאת נטי גשוחיהם, שזו הפעם הראשונה לאחר כשנים שנה היתה להן ההודמנות לדבר בעברית שטפת, לתת מוצא להתרגשותן.

סיפרה רבקה צ'רצ'יל לכתב "ה-עולם הזה" כששאלוה ידדיה, בן-14 ובנות השבע והשש, משחקים לידה באולם "חיפה" המפואר ש-באנייה:

את ג'וסף הכתיי בנשף ריקודים בירוש-לים. הוא היה סמל בסרפנד, לשם הגיע שנה קודם מאנגליה. הלכנו שנתיים. משפחתי עשתה לי כל מיני בעיות, אבל לבסוף הת-חתנו. התגייסתי לאי.טי.אס. וחכיכתי. ג'וסף עבר למצריים וארבע שנים הייתי כמעט לבד. רק בשנת 1944 הגעתי אליו לאנגליה. ג'וסף השתחרר והסתדר במשרה טובה בבנק בסטפשייר.

צברית לרווק. במשך הזמן נולדו ש-לושת ילדינו. היינו מאוד מאושרים. עמנו חי אחיו הצעיר של ג'וסף, ביל. הוריהם נהרגו באחת ההפצצות האחרונות של הגרמ-נים, והוא עבר לגור אתנו.

היינו מסודרים היטב ומאושרים מאוד. אך כל הזמן התגעגעתי לארץ. לא חללנו לשווח על האפשרות להגיע פעם ארצה. אולם רק בשנה האחרונה גמלה בלבנו ההחלטה לעלות. ביל הצטרף אלינו. הוא עדיין רווק ואני מ-קחה שכאן יתפוס צברית חמודה.

סיפור דומה היה בפיה של בקי מוריסון, בתם הצעירה (17.5) והי-חיננית שני רוכב ומובח (ישעבר

(חמש בעמוד 10)

לעין בחומר הם יכולים רק במסדרונות. הם חייבים לרוץ כמה פעמים ביום מבית-משפט אחד לשני. אם רוצים לתת צורה אנושית לבתי-המשפט, שיתחילו בבניינים, בהם התנאים נוראים. בנינים נוחים, מיוג אויר וכל היתר, ואז נדבר גם על גלימות. ריצת חמור. לעורכי הדין עצמם אין דעה אחידה. חלק מצדד בוכות לבישת הג-לימות בבית-משפט-השלום, חלק מתנגד, וקיימים גם כאלה הטוענים שיש לבטל את נוהג לבישת הגלימות גם בבתי-משפט על-יונים. במשאל שערך העולם הזה בין עורכי הדין, הסבירו הם את עמדתם בויכוח על הגלימות.

אמרו מתנגדי הגלימות:

● עוררדין יעקוב הגלר: "אני מאה אחוז נגד שימוש בגלימות בבתי-משפט השלום. איפה ישימו אלף עורכי-דין את הגלימות שלהם? לו לפחות היו בתי-המשפט במקום אחד. כיום צריך עוררדין לרוץ מ-מקום למקום כמו חמור. הגלימה לא חסרה פה."

● עוררדין יצחק ברא"ז: "אין צורך ב-גלימה בגלל האקלים. בבתי-המשפט העליו-נים זה מותר ואין לשנותה אולם להנהיג מסורת חדשה? זה לא."

● עוררדין מיכאל כספי: "אין צורך בגלימות גם בבית-משפט-מחוזי. בבתי-משפט השלום המצב הוא כל כך ירוד ש-צריך כנראה להביש את עורכי הדין בגלימות, כדי שאפשר יהיה להבדיל בינם לבין הקהל המצופף עד אפס מקום באר-למות הקטנים."

● עוררדין אהרון פולונסקי: "אם הבי-ריטי, שאצלם הטכס והלבוש משמשים חלק של הנוף המשפטי, לא מצאו לנכון להנהיג זאת בתקופה המנדט בארץ ואם ביטלנו את נוהג לבישת הפאה בבתי-המשפט כדי לעשות את ההופעה שם פשוטה יותר, מדוע נגרם להכריזו סבל נוסף ומיותר בקיץ? את המטרה שמבקשים להשיג בגלימה המסורבלת אפשר להשיג על ידי כך שעורכי הדין יר-פיעו בלבוש פשוט ואחיד, יובדלו על-ידי כך מהקהל והמלקוחות."

אורת' חשיבות. למרבה ההפתעה היה מספר מצדדי הגלימות בקרב עורכי הדין גדול ממספר השוללים. רובם טענו כי הגלימות מוסיפות חשיבות לנושאייהן. הסבירו המצדדים:

● עוררדין אמתי דיבון: "אם שופטי השלום רוצים, אני בעד. המקצוע הוא מל-חמתי ואפשר בנקל לעבור את הגבול. ה-לבוש ירסן ויזכיר גבולות. הוא סימן של תרבות ויחייב את עורכי הדין כמו שהחיל חייב לשמור על טוהר נשקו."

● עוררדין נתן קנת: "היום נוטים אני השיעור מאד בבתי-המשפט בגלל הצורה החיצונית של המבנים. הגלימה תטה אולי את כפות המאזניים. היא לא עומדת בסתירה לצורת בתי-המשפט. אדרבא."

● עוררדין יצחק ארתר: כל לבוש-שרד מוסף. ללבוש הגלימה יש הרגשה של יוק, של שליחות. גם בעיני הציבור הדבר מוסף לו משקל. אמנם הגלימה תהיה דיסוננס צורם בגלל מראהו העלוב של בית-המשפט, אבל אולי דווקא בכך היא תעזור לדרבן את האהאים לעשות משהו גם בכיתו זה."

● עוררדין עמירם חרל"ס: בתי-משפט השלום דנים כמעט באותם ענינים של בתי-המשפט-המחוזיים, או שתהיה גלימה בכל-הדרגות או שלא תהיה כלל."

● עוררדין שלמה גולדו: "אולי דבר זה עושה רושם על העיני. ככל שנגדיל את הטכס העד יהיה חרד יותר. לי לא משנה."

● עוררדין שמואל רחביה: "היהודים לוקים בחסר מבחינת הטכס."

● עורכת-הדין היחידה שהשיבה למשאל היתה הדסה בן-ציתר. אמרה היא: "לו היו עורכי-הדין מופיעים לבושים כפי ש-צריך בבתי-המשפט לא היה הכרח בגלימה, אולם לעצרתנו רבים מופיעים בצורה שהיא למטה מכל בקורת. אינני מתעלמת מהק-שים. אולם בניינים חדשים יבנו סוף סוף והגלימות תשארנה."

סיכם את הבעיה השופט הירושלמי יוסף חרשי: "הייתי אחד המופיעים להעלות את הצעה. כל המרבה בניינים משהו יותר הוד לבתי-המשפט. בית-משפט-השלום עוסק כיום בענינים שהיו פעם רק בתחום בית-המשפט-המחוזי ועוררדין היוצא מבית-משפט-מחוזי לשלום מוריד את הגלימה ומתפרק עמה גם מן הרציניות. גם מצב הדיור עומם מאד, אבל הדברים אינם קשורים זה בזה. אדרבא, דווקא משום שיתר הדברים אינם בסדר חשוב מפרט זה לא יוחמץ. נשרה אורה של רצינות על לובשי המדים ועל כל הסובבים אותם."

(קרא סרלין: "אז תכניס את מאנדי למס-לגה"). על השאלה את מי הוא מייצג, ענה פוץ-ויזול: "את עצמי, וגם בזה אני בטוח." אחרי שכן נשך השמן על הגלים הסו-רים, בא תורו של איש-מקצוע: עזרא אי-כילוב, הפתח-תקואי הכבד. הוא העלה שורה של נימוקים פורמליים, הציע לבסוף בתמימות לקיים את ועידת-המפלגה במאי, לא במרס. המגמה הברורה, שלא בוטאה: הדחיה תתן למכונת-סרלין שהות לחסל את אי-ההתנגדות.

היתה זאת נקודת-המפנה. על המזבחה. בינתיים דאגה יד חרוצה לסגן לעיתונות ידיעה סנסציונית: בוועידה יסולק יוסף ספיר מכהונתו כיושב-ראש הנהלת המפלגה, יוחלף בחיים לבנון, שקרנו עלתה בציבור ובמפלגה למרות שאיבר את ראשות עיריית תל-אביב.

ענה נאחו ספיר בפאניקה. הוא עבר מ-איש לאיש, הזכיר את זכויותיו. לבסוף עשה את הבלתי-נמנע: הוא פנה לסרלין, ביקש ממנו שלא להעלותו על המזבחה. סרלין נשאר הפוסק האחרון.

לאחר מכן היה הסיום רק ענין שבשיגרה: הועדה-הפועל הביע אימון בהנהלה ברוב של 66 נגד 15. שאר 129 חברי הועדה-הפועל נעדרו באותו רגע, פרט לשניים שנמנעו.

עתונות

נס חנוכה

כותרת השבוע, בידעות אחרונות, על סוחר רמת-גן: "עזב את הארץ בלי לרמות."

חוק

מסדר הגלימות השחורות

אין כמעט מוסד במדינה שחנותו החיצונית עומדת בניגוד משהו לכבוד שהוא צריך לעורר אצל הבאים בין כתליו, כמו בית-המשפט הישראלי. כך למשל, למרות שהכ-נסת המוסד עולה לאין שיעור על הצאות החוקתו, הרי המבנים בהם הוא משוכן דומים יותר לאורחת ממשלתיות משלכית משפט.

לאחר שהתריעו על כך במשך שנים, קמו עתה שופטי-השלום במדינה, הכריזו בפני הנהלת בתי-המשפט כי כדי להגביר את יראת הכבוד כלפי הרשות השופטת בדרג הנמוך, צריך שהמשפטים יופיעו בפניהם כפי שהם מופיעים בפני בתי-המשפט ה-עליונים: עטוי גלימות. סיבה נוספת ל-לישת הגלימות: סמכות בתי-משפט-השלום הורחבה בשנים האחרונות. גם ההערכה כלפיהם חייבת לגדול בהתאם.

גלימות שחורות אלו דומות לגלימות ש-לבשו עורכי הדין בימי הביניים, כאשר לכל מקצוע היה לבוש מיוחד משלו. הגלימות כבר עברו מן העולם ברוב הארצות, הובאו ארצה על-ידי הרשות האנגלית השמרנית יחד עם הפאה הנכרות. החובה לשאת נכרית בבית-משפט-מחוזי בוטלה עם קום המדינה. הגלימה נשארה. התגובה על הצעה החדשה היתה מיידית. הגיב על הצעה מוכיח הסתירות עורכי-הדין נחום פלמן: "גם בלי גלימות סובלים חב-רינו בתנאים הנוכחיים של בתי-המשפט."

גובר גורדשטיין דמעות בעיניים

בתל-אביב כי אנשי לח"י מתכוננים להרוג אישיות מרכזית. השגריר לא ידע מי קרבן המיועד. הוא ביקש אותי לנצל את קשרי עם אנשי המחתרת ולהסביר להם את השטות שבדבר.

"מד התקשרתי עם מנהיגי המחתרת ונודע לי כי עומדים להרוג בקרוב את הקונסול האמריקאי או את הרוזן פולקה ברנאדוט, מתוך האזרים בארץ. לדבריהם, היו חייבים למחוק פעולה כזאת לאות מחאה על התוכנית לבנות את ירושלים. הודעתי על כך לשגריר. הוא פנה מיד אל ברנאדוט ועיצ לו לחזק את משמרו. ברנאדוט סירב. למחרת היום נהרג."

מורת לפיזר. גילוי לא פחות סנסציוני היה בפי קראם ביחס לפרשה אחרת באותה שנה, פרשת אלטלינה. "אני הצלתי את חייו של פיטר ברגסון," סיפר לכתב. "נודע לי כי בן-גוריון עומד להוציאו להורג. הת-קשרתי מיד טלפונית עם ביגיי וביקשתי ממנו שיעשה לי טובה אחת ויחידה. הוא הסכים ושאלני מה בקשתי. כשאמרתי לו כי אני מבקש שישחרר את ברגסון, היה מופ-תע מאד ולא הבין כיצד אני יכול לבקש בקשה כזאת. לבסוף נעתה לבקשתי ושיחרר אותה, אחרי שהסברתי לו את כל הסיכונים שמעשה כזה יכול לגרום אחריו בארצות-הברית."

לעומת שני גילויים סנסציוניים אלה, שהת-אימו לאופיו חובבי-הסנסציות של קראם, היה הגילוי השלישי פרוזאי יותר. טען קראם: "כשהיים לבנון היה בארצות-הברית, ביקשני להשיג מלחה עבור עיריית תל-אביב. הסכמתי לייצגו במשאומתן הכרוך בהשגת המלחה ואף עמדתי לסיימו בהצלחה. כש-נודע הדבר למר לוי אשכול, הוא הודיע לי בלי כחל ושרק כי לעולם לא יסכים לתל-אביב, עם ראש-עירי אוחכה, תקבל מלחה מארצות-הברית. במקום זה הוא מוכן לאשר מלחה כללי לשלוש הערים — ירושלים, תל-אביב וחיפה — אשר יתחלקו בין ש-לושתן."

מפלגות

על גלים סוערים

"סרלין גמור!" שמחו יריביו הרבים ב-מפלגת הצ"כ, כשהחלה הישיבה המארא-תונית. "סרלין הוא גאון!" אמרו יריביו, כשנס-תיהמה הישיבה. בין שני הפסקים הפרידה אחת ההצעות הפוליטיות המושלמות ביותר בחיים המפ-לגתיים של ישראל.

התקפה משורשת. שלוש פעמים הת-כנס הועדה-הפועל של הסתדרות הציונים ה-כלליים, המונה 210 חבר וחברה. פעם ב-בית ציוני אמריקה, פעם במועדון המפלגה ברחוב המלך ג'ורג' 33, ופעם במועדון ה-מסחרי והתעשייתי ברחוב נחמני. לאורך כל החזית התנהלה ההתקפה. מי אשם בכך שהמפלגה ירדה מ-13 ל-8 ח"כים? מי אשם לא האכזרטיבה שניהלה את המפלגה, ויוסף סרלין שהיה יושב-ראש מטה הבחירות ושמשך גם בחוטים של ועדת-המינויים? משהלשה כיתונים באה ההתקפה: משמחה בבה, איש הוותיק שולק; מברוך וינ-שטיין, ה"כ השבוע הביוני; ומחוג הצעיר-ים, שחברו סמי קינג הציע רשמית אי-אמון.

בין השמחים בשקט היה יוסף ספיר. הוא היה בטוח שסילוקו של סרלין יפנה לו את הדרך לשלטון-יחיד במפלגה, שחתיקה הור-חק מומן.

מאנדי רישועה. אולם ככל שהתקדם החיכוך, נראה כי ההתקפה אינה מתקדמת בקלות המקוה. גובר המפלגה אהרון גולד-שטיין, קבלן שעמד במקום ה-10 לכנסת והמשולל לכסות את הציקים של המפלגה, נחנק מדמעות, נאלץ להפסיק את נאומו באמצע. הוא קרא לאחדות.

הרביזיוניסט החתיק, זאב פוץ-ויזול, הר-גיץ אף הוא, אף שדרש שינויים, "המפלגה דומה לנבחרת האלומית", קרא בנימה הר-מוריסטית יותר. "היא נחלה מפלה בחורצ'אלב. אז מה? אחר-כך היא נחלה נצחון מזהיר בהודו. גם המפלגה תצא לדרך המלך!"

העיר השבוע נתן ילי'מור: "מעולם לא דיברתי על נושא זה עם קראם, גם כשפגשתינו לאחר-מכן בכנסת. אני נוספק אם אותה קבוצה שביצעה את ההתנקשות בברנאדוט הודיעה על כך למישהו מראש." ● העיר על כך השבוע חיים לבנון: "אני יודע מה דובר בין אשכול וקראם. אך נכון שעמדתי בקשר עם קראם בענין זה. וכי-הלוואה כזאת היתה טעונה אישור הממשלה. עזרה רבה לא קיבלתי, אך אני בטוח שהשלמ-נמיר יהיה יותר קל."